

נראה אור

פרשת קדושים תשפ"ב

גליון קטו שנה ג

באר רבנו"ק מלעבויתש קידונית

זכרון קודש

המקדש עצמו זוכה לעזר עליון למעלה מכחותיו

זהו ביאור דברי המדרש התחתונים לפי שיצ"ר שולט בהם הלואי בשתי קדושות יעמדו, שמחמת שנצרך היהודי להתגבר על יצרו המבקש למשכו לתאוות עולם הזה ניתן לו משמים שתי קדושות והתקדשתם והייתם קדושים, והוא הבטחה שברצותו להתקדש ועושה כפי כחו יושפע לו משמים כחות להתקדש הרבה יותר מאשר היה בכחו עד עתה.

יעזור השם יתברך שנזכה להתקדש בימים אלו, להטהר ולהתקדש בקדושה של מעלה ונזכה לכל ההשפעות טובות בגשמיות וברוחניות ולביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

רעוא דרעיון קדושים תשע"ד

שנתפרא יכול לאכול כל מאכל, כן ע"י אכילת המצה בחג הפסח יכולים לאכול אחר החג אף מאכל חמץ. והביאור בזה כי המצה אשר היא קמה ומים בלבד ללא שאור ומחמצת מורה על המהות האמיתית של עולם הזה שהוא החיות הפנימית ללא כל הלבושים הגשמיים. בחג הפסח זוכה היהודי לדבק עצמו ע"י המצה בחיותו יתברך שבעניני החומר הפצתי ותורתך בתוך מעי, וע"י זה יכול אח"כ לעסוק בכל עניני הגשם באופן שמדבק עצמו לחיותו יתברך שבפנימיות כל עניני עולם הזה, ולא ימשך אחר תאוות הגוף להידבק בלבושים החיצוניים של המעשה הגשמי.

והתקדשתם והייתם קדושים כי אני ה' אלקיכם (ז, ט). במדרש (ויק"ר כד, ה) איתא ר' אבין אמר משל למלך שהיה לו מרתף של יין והושיב בו המלך שומרים מהם נזירים ומהם שיכורים, לעת ערב בא ליתן שכרם נתן לשיכורים שני חלקים ולנזירים חלק אחד, אמרו לו אדוננו המלך לא כולנו שמרנו כאחד מפני מה אתה נותן לאלו שני חלקים ולנו חלק אחד, אמר להם המלך אלו שיכורים הם וזרען לשתות יין, ולפיכך אני נותן לאלו שני חלקים ולכם חלק אחד, כך העליונים לפי שאין יצה"ר מצוי בהם קדושה אחת שנא' (דניאל ד, יד) ומאמר קדישין שאלתא, אבל התחתונים לפי שיצ"ר שולט בהם הלואי בשתי קדושות יעמדו, הה"ד דבר אל כל עדת בני ישראל, וכתוב והתקדשתם והייתם קדושים.

שניני אור

נהגה כי כן עברו עליו יחד ימי בין הזמנים באוירה מלוכדת ועולה, מה טוב ומה נעים היה שבתנו יחד, בשש"פ ובשבת שאח"כ, אנ"ש הדריים כאן ואנ"ש שמוחץ לעיר ושמעבר לים - כולם נקבצו ובאו באחדות הלבבות ליאור באור החיים.

כאשר באים עליו ימי השגרה הברוכים בהם שב כל אחד בס"ד לבית תלמודו, צפה ועולה בקשתו - דרישתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לקבוע ככל האפשר את מקום התפלה מדי יום בשטיבל יחד עם רעים האהובים, תפלה בצוותא עם כאלו החפצים ומשתדלים להכנס לעולמה הפנימי של עבודת התפלה.

התפלה אינה ענין של מה בכך, חז"ל מגדירים אותה כדבר העומד ברומו של עולם, משמעות הדברים פשוטה למתבונן - כפי שזכינו לשמוע בשיעורו של כ"ק אדמו"ר שליט"א בחוה"מ בגדר מצות התפלה, כי מהותה האמיתית של התפלה היא הרגשת האדם כעבד המבקש מאדונו את צרכיו, בידיעה ברורה שזוהי הצורה היחידה למילוי צרכיו, תפלה שכזו מנשאת את האדם למעלה למעלה להשם יתברך - ברומו של עולם.

משמעות נוספת בדברי חז"ל אלו שמענו מהר"ר לייבוש רובין בשם כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שאמר פעם לאדם חולה ליע, כי אף אם בסדר הנהגת העולם הרגילה נראה שאין תקוה לרפואה ח"ו, הרי שהתפלה עומדת ברומו של עולם - מעל כל סדרי העולם הרגילים, כך שעל ידה ניתן להשיג גם מה שגורא לעינינו כחסר סיכוי.

עוד זאת שמענו בעריכת השלחן בחג הפורים בשנה זו, עת האריך אדמו"ר שליט"א בדברים נוקבים על צורת התפלה הראויה, ובתוך דבריו התבטא ואמר ברוח היום: זמן תפלה אינו ממתן שהילדים הלכו לחיידר עד שמתחיל הכולל... התפלה עולה בחשיבותה על כל ענין אחר ולא יתכן שיחפאו אותה בזמן שנתר פנוי בין עיסוק אחד למשנהו.

ברוח זו ביאר אדמו"ר שליט"א כי התפלה עומדת ברומו של עולם - מעל כל עניני העולם, לכל אחד מאיתנו עיסוקים רבים וחשובים בעניני העולם, אך בהגיע עת התפלה זיזים כולם הצידה ומפנים מקום לעבודת התפלה העולה עליהם וחשובה מהם - ברומו של עולם.

וכפי שסיים אדמו"ר שליט"א דבריו בפורים כי לכך חשוב ביותר להתפלל בשטיבל יחד עם רעים וחסידים היודעים את עסק התפלה ומפנים לה מקום נכבד, אין ספק שלא לכל אחד קל ליישם זאת - להתאים את עיסוקיו וסדר יומו לזמן התפלה בשטיבל, אך אם נבין שהתפלה באמת מעל הכל - העכער פון אלעס ודאי נצליח לתת לה את מקומה הראוי - ברומו של עולם.

בכה התורה זוכים לבחי' עוה"ב בעולם הזה

זהו דאיאת בגמ' (ברכות יז.) כי הווי מיפסטי רבנן מבי רב אמי אמרי עולמך תראה בחיך, כמארז"ל (קידושין ל.) בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין, כי היצר מושך ל"ע תמיד את האדם אחר תאוות העולם שיגשם עצמו במעשיו הגשמיים, והעצה להתגבר עליו ע"י יגיעת התורה שבכח הדבקות בתוה"ק יכול לדבק עצמו לחיות הבורא יתברך שבכל עניני הגשמיות.

וזהו מה שהיו אמרים עולמך תראה בחיך, כי ענין עוה"ב הוא כדברי חז"ל (ברכות יז.) העוה"ב אין בו אכילה ולא שתייה, אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה, היינו שבעוה"ב נתגלה לנשמת האדם חיות הבורא יתברך שבפנימיות העולם הזה ללא כל לבושים החיצוניים של מעשי הגשמיות כאכילה ושתייה, ואיש יהודי היגע בתורה וחפץ לקדש עצמו זוכה כבר כאן בעולם הזה לדבק עצמו לפנימיות העולם בחי' עוה"ב. לכך כי הווי מיפסטי רבנן מבי רב אמי אחר שעסקו בתורה וקבלו הכח להתגבר על המנוול שרוצה לנוול האדם בתאוותיו, אמרו עולמך תראה בחיך שיזכו כבר כאן בעולם הזה לבחי' עוה"ב.

זהו ביאור דברי המשנה (פנהדרין י, א, נאמרת בתחילת פרקי אבות) כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב ולא אמר יהיה להם חלק אלא יש להם, כי כבר עתה בחיי חיותם בעולם הגשמי יש ביכולתם ברצון אמיתי לבוא לבחי' עוה"ב, לדבק עצמם בחיות הפנימית ולא להמשך אחר לבושי העולם הגשמיים.

בהשתדלות קטנה זוכה לכחות גדולים מלעיל

ונהגו כאשר חפץ היהודי להתקדש לפעמים נדמה בעיניו כי קשה ממנו הדבר ואינו לפי כחו בהיותו בגוף חומרי. אמנם האמת היא אם רוצה באמת ומקדש עצמו כפי יכולתו משפיעים עליו קדושה מלמעלה, כמארז"ל (יומא לט.) אדם מקדש עצמו מעט מקדשין אותו הרבה, ולא זו בלבד שנשפע עליו קדושה מלעילא אלא שע"י שעושה צעד קטן בעניני קדושה זוכה לסייעתא דשמיא להשפיע בנפשו כחות גדולים שלא לפי ערכו כלל, לקדש עצמו יותר ויותר מאשר מדמה בעצמו שיכול להשיג כפי כחותיו עתה.

עבודת הדורות האחרונים

דרשו חז"ל (ברכות גג.) על הפסוק (ז, כ.) ועיי"ש בח"א להמהרש"א ז"ל) והתקדשתם והייתם קדושים, והתקדשתם אלו מים ראשונים והייתם קדושים אלו מים אחרונים.

יש לרמז בזה כי הנה רחיצה במים מורה על טהרה וקדושה וכן מים רומזים לתורה (ב"ק יז.). והנה מים ראשונים ניטלים בשפע, כדאיאת בגמ' (שבת סב:) אגא משאי מלא חפני מיא ויהבו לי מלא חפני טיבותא, אכן מים אחרונים אין נוטלים אלא מעט (א"ח קפא, ד.). ובא להורות על עבודת הדורות האחרונים, שכל מאמץ קטן וכל התקדמות בתורה בקדושה ובעבודת ה' נחשב כדבר גדול, וע"י שמתייגעים מעט כיום בדורות האחרונים, זוכים לקבל ולהצטרף למלא חפנים המים של תורה של קדושה ושל עבודת ה' של הדורות הראשונים.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, בר מצוה לבן הרב הה"ד זילברברג - אייר תשע"ט

רוממתנו מכל הלשונות

שיחת כ"ק מרן ארמו"ר שליט"א

פתיחת הזמן בישיבתנו הק' - ראש חודש אייר תשע"ה

שמחזיק ראש בכל יום מימי הספירה ומנצל כל יום להוסיף בטהרה לבו.

איתא מצדיקים שימים אלו אינם ימים בעלמא, כל יום מימי הספירה הוא חפצא של מצוה, כפי שאתרוג הוא חפצא של מצוה כאשר מברכים עליו ומקיימים בו מצות ארבעת המינים, כך כל יום מימי הספירה מברכים עליו ומקיימים בו מצות הספירה, יום זה הוא נעלה יותר, וכי מדוע נתן לנו הקב"ה מצות ספירה, האם כדי שיספרו בלילה ואח"כ ילכו לישון כאילו לא אירע מאומה, תכלית המצוה שכל יום הוא נעלה יותר עם יותר שאיפות ורצונות טובים, עם תשוקה גדולה לבוא כבר לקבלת התורה, כאשר סופרים חמשה עשר יום כבר לא נותרו הרבה ימים, בעוד שלשים וארבעה ימים כבר זוכים ליום המקווה שמקבלים בו תורה, מי שסופר בצורה כזו נקרא עובד אלקים.

מיהי מטרת הבחור בבואו לישיבה

כך גם במה שנוגע באופן כללי לחיי הבחור בישיבה, בחור צריך לדעת לשם מה הוא בא לישיבה, לכל בחור יש את חשבונותיו וסיבותיו מדוע בא לישיבה, אך מדוע בחור עובד אלקים בא לישיבה, יש להגדיר זאת במשפט אחד כדי שבחור ידע באופן ברור מהו הכיוון אליו הוא שואף.

כדאיתא בתולדות יעקב יוסף (פר' נשא) משל לאדם שהולך בדרכו לעיר אחת ושואל אחד כיצד יגיע לעיר, כגון שהולך לעיר בני ברק ואומר לו אותו אדם שבקצה העיר יש בנין גבוה הנקרא מגדלי בטר, כל זמן שהנך הולך ורואה את המגדל מרחוק סימן שהנך בדרך הנכונה, אך אם אינך רואה את הבנין סימן שטעית בדרכך, מבאר התולדות שבעבודת ה' צריכה להיות לאדם מטרה ברורה שבכל עת יתבונן אם מתקרב למטרה זו ובוזה ידע אם הולך בדרך הנכונה בעבודתו.

כך כאשר בחור בא לישיבה שלא יבוא ללא מחשבה וכך ישב בה במשך שלש שנים עד שמסיים את המחזור, בחור בר דעת מתבונן ומבקש להבין מדוע בא לישיבה למשך שלש שנים, מה הנני רוצה ולאן הנני חותר, כמדומני שניתן זאת להגדיר במילה אחת שתהא תמיד מול עיניו של בחור, שבכל ענין שעושה יתבונן אם מעשה זה מקרב אותו למטרה מוטב ואם לאו סימן שהדבר מיותר, מילה זו היא רוממות - העעקרקייט.

יהודי חי עם מטרה ברורה

מהו ההבדל בין אדם לבהמה - כאשר תינוק נולד אין הבדל גדול בינו לבהמה - שניהם עסוקים כל העת באכילה שתיה ושינה, גוי עוסק כל חייו באכילה והנאות עולם הזה באמת אין הבדל בינו לבהמה, ובמה אחרת ממנו היהודי שנבחר מבין הגויים - והייתם לי סגולה מכל העמים, יהודי יש לו מטרה ברורה - ואני קרבת אלקים לי טוב, מטרתי עשרים וארבע שעות ביממה להתקרב להש"ת, הנני חפץ לחיות בעולם הזה בהרגשה מרוממת, להיות אדם רוחני ולא מגושם, והכיבוד זוכים לכך - האם מוכרים במקום כלשהו סם שהופך את האדם לרוחני, עבור כך יש תורה ותפלה מעשים טובים ותיקון המדות, דברים אלו אינם רק מטרה אלא אף אמצעי שעל ידם הופך אדם מאיש בהמי לאיש רוחני.

מה ההבדל אם זוהי מטרה או אמצעי - אם תפלה היא מטרה הרי שכדי לומר את תיבות התפלה ניתן לקום זמן מועט קודם התפלה, להספיק לשוחח מעט ולהגיע לתפלה בשעה שבע וחצי לאחר שהציבור כבר התחיל להתפלה, להניח תפילין ולהתפלל בישיבה מעט מתוך שינה ומטעל מתוך 'חלוש', אם תפלה היא מטרה לומר את תיבות התפלה ניתן לומר שהוא מילא את המטרה כראוי.

אבל תפלה היא הרי אמצעי, המטרה היא להידבק בהש"ת והתפלה היא אמצעי לבוא לכך, אמצעי להיות איש רוחני ולהגביה את הנשמה שתתגבר על החומר, וכאשר בחור מסמן לעצמו את המטרה אליה הוא רוצה להגיע, ממילא הוא מתבונן אחר התפלה - האם זה נקרא תפלה, האם כך אבוא למטרה אליה אני שואף, זהו בחור עובד אלקים כנאמר בתורה (דברים יא, יג) ולעבדו בכל לבבכם ודרשו חז"ל (תענית ב.) זו תפלה, הוא מתפלל תפלה שמרוממת אותו ולאחר התפלה הוא נראה אחרת ומרגיש אחרת.

ב"ה הבחורים החשובים שבים לישיבה מתוך תחושת התרוממות בכזה חודש מרומם, בספה"ק איתא לבאר בדרך רמז מה שנאמר בירידת המן ויאמרו איש אל אחיו מן הוא כי לא ידעו מה הוא (שמות טו, טו), שעל ידי אכילת המן התעלו בני ישראל מאד, ולכן ויאמרו איש אל אחיו מן הוא - כל אחד אמר על חבירו מי הוא זה, כי לא ידעו מה הוא - כיון שהתעלו והשתנו לגמרי על ידי אכילת המן עד שלא הכיר איש את חבירו.

כך גם כאשר הבחורים שבים כעת לישיבה אחר שאכלו חמשה כזיתים מצה שני כזיתים מרור ושתו ד' כוסות, אחר שזכו לידידים עברו ים - להיות בבחי' ידידים ורעים למקום בשעה שעברו בים סוף, כבר אין זקוקים לעינים מיוחדות כדי לראות שא"א להכיר אותם כלל - ויאמרו איש אל אחיו מן הוא, מכירו הייתי לשעבר - כפי שהיו הבחורים ב"ה מרוממים עד עתה, ועכשיו ביותר - שאיפות ורצונות מסוג אחר, רוממות מסוג אחר ומבט על העולם מסוג אחר.

בין עובד אלקים לאשר לא עבדו

עלינו להתבונן שנמצאים כעת בזמן גדול מאד, וספרתם לכם ממחמת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהינה (ויקרא כג, טו), בימים אלו ניתן להכיר את החילוק בין עובד אלקים לאשר לא עבדו (מלאכי ג, יח), בחז"ל איתא (חגיגה טו) מאי עובד אלקים ומאי לא עבדו אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד. במפרשים (ליקרא תניא, פ"ג) ביארו שבזמנם היה הסדר הרגיל ללמוד כל דבר מאה פעמים ולכן השונה פרקו מאה פעמים נקרא לא עבדו כי עושה רק מה שמחויב מצד הסדר והרגילות, עובד אלקים הוא אדם שיש בו רצון אמיתי לעבוד את ה' ולהתקרב אליו, ומתוך כך אינו עושה רק מה שמחויב מצד הסדר הרגיל.

בחור שעושה רק מה שגדרש מצד סדרי הישיבה, נמצא בסדר לפנה"צ מתשע וחצי עד שתיים עשרה וחצי ואח"כ משתתף בשיעור כי זהו סדר הישיבה, משתתף בכל התפילות ונמצא בסדר אה"צ ובסדר שלישי, עושה מבחנים ואפילו יודע מאה אחוז כי זהו הסדר, כל זה עדין נקרא בלשון חז"ל לא עבדו, כי את הכל הוא עושה רק מחמת שזוהו הסדר ולא מתוך רצון פנימי.

כך גם בימי הספירה - בכל יום מקיימים מצות ספירת העומר, אתמול ספרו היום חמשה עשר יום שהם שני שבועות ויום אחד, וזכורני בבחורות פגשתי פעם אברך שאינו חסיד ושאל אותי, מדוע אצל חסידים סופרים ספירת העומר ככזו התלהבות ודבוקות, וכי מה יש כאן להתלהב צריכים לספור ותו לא, ושתים ורואיתם בין עובד אלקים לאשר לא עבדו - יש הסופר ספירת העומר היות וכן נצטוונו, ובספירה זו הוא מסיים את עבודת ימי הספירה ביום זה, כי הלא מעתה יש זמן רב עד הספירה בלילה הבא ומה מקום יש למצות הספירה עד אז, הוא בחור טוב ומקפיד לא לשכוח לספור ארבעים ותשעה ימים אבל הפסוק קורא עליו אשר לא עבדו.

עובד אלקים הוא כדאיתא במדרש (ויקרא, כח ג) שבע שבתות תמימות תהינה (ויקרא כג, טו) איתא הן תמימות בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, כמבואר בזה"ק שבכל שנה יוצאים בני ישראל ממצרים מהטומאה מהריקנות ומוזהמת עולם הזה. העולם הזה מלא בזוהמא ובהגיע חג הפסח גואל אותנו הקב"ה מתוכו, והוציא אתכם מתחת סבלות מצרים (שמות ו, י) איתא מהרה"ק החידושי הרי"ם מתחת סבלות מצרים - שלא תוכל לסבול את מצרים, מצרים הכונה לכל עניני הגוף החומרי, ובהגיע חג הפסח מגביה הקב"ה איש יהודי עד שאינו יכול לסבול כל הענינים השייכים רק לתאוות גשמיות.

אמנם לא שייך לצאת מכל זאת באופן מוחלט בבת אחת, לכך נתן לנו הקב"ה שבעה שבועות שבהם יוצאים מכל זוהמת עולם הזה, עד שבאים לדבוקות במעלה עליונה ביותר בקבלת התורה, ובכדי לזכות למעלה נשגבה זו זקוקים להתקדש ארבעים ותשעה יום. עובד אלקים הוא בחור שבושר בלבו רצון להדבק בהש"ת ולכן מנצל כל יום בימי הספירה להטהר ולהזדכך יותר ויותר, כדאיתא בזה"ק (פ' אמור פא.) זכאה מאן דמטי טהור להאי יומא וחושבנא לא אטאביד מיניה, אשרי מי

בחור שמתפלל רק כדי לצאת ידי חובה מצפה כבר מתי מסיימים, בישיבה מתפללים פסוקי דזמרה במשך רבע שעה ואצלו זה הרבה מדי, הוא כבר לא מחזיק מעמד, אבל בחור עובד אלקים היה רוצה להתפלל חצי שעה פסוקי דזמרה אלא שמבין שתפלה בישיבה צריכה להיות באופן שוה לכל נפש ולכן מתפלל רק רבע שעה, זהו בחור שהתפלה מביאה לו רוממות.

גיעת התורה מתוך מטרה להתקרב להש"ת

כך גם בתורה בחור עובד אלקים לומד ביגיעה וברציפות - לאו דוקא בשובב"ם, ב"ה בימי השובב"ם כולם הוסיפו בלימוד התורה בהתמדה ובודאי עתה בימי הספירה יוסיפו עוד ועוד, אבל אותו בחור אינו שם לבו כ"כ אם עתה הוא שובב"ם אם לאו, הוא יכול עתה להדבק בקדושת התורה, ללמוד תורת ה' שניתנה לנו מהש"ת - נפשי יצאה בדברו, בכל מילה של תורה אמר אביי אמר רבא הוא מרגיש קדושת התורה בנשמתו, תורה מן השמים שמלאכי השרת רצו לזכות בה.

הוא מתייעג בתורה ורוצה להבין היטב, אינו לומד רק כדי לצאת ידי חובה, אינו רוצה להיות כאותו בחור שאומר למשגיח אחר השיעור, איני מבין מה המג"ש רוצה ממני הייתי בסדר גמור בסדר ובשיעור, אולי לא כל כך התעמקתי בסוגיא אבל באופן כללי התנהגתי בסדר, כי אמנם הכל בסדר גמור אבל מי שמבין מהי תורה רוצה ללמוד באופן שיביא אותו למטרה.

בחור כזה שואף ללמוד ביגיעה בלא להפסיק אף אם זה קשה, להבין היטב את הסוגיא ולסכם אותה, לכתוב את השיעור כדי שהדברים יהיו ברורים, להבין כראוי את דברי הראשונים בלי לרמות את עצמו, לימוד כזה נקרא אצלו לימוד אבל לימוד שהוא רק כדי לצאת ידי חובה אף שהוא ודאי דבר גדול שמקיים מצות תלמוד תורה, אבל האדם לא משתנה ע"י זה ונשאר ח"ו אותו אדם מגושם כפי שהיה מקודם.

ניצול הזמן וזיכוי המדות

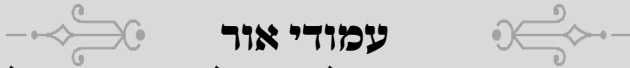
כך בתורה כך בתפלה כך בתפילין ובקריאת שמע, בחור עובד אלקים נגש לכל ענין מתוך רצינות וקבלת עול, בחור כזה יודע להעריך מהו זמן ואם יש לו איזה זמן פנוי הוא מנצל זאת ללמוד מעט חומש ורש"י, בחור שחפץ להיות נעלה מבקש לקנות עוד ועוד ידיעות בתורה, לומד שנים מקרא עם רש"י כי הוא רוצה לדעת חורש"י ורוצה לדעת גם משנ"ב, רוצה להספיק לימודים חדשים ולחזור על הישנים, יש לו מטרה להיות עובד ה' ודבוק בה' וממילא אינו מבזבז את הזמן. כך גם בעבודת המדות - בימי הספירה מפרטי יש לזכך את המדות, בהנהגות האדם מהרה"ק הרר"א מליז'ענסק ז"ל (סעיף ד) כתב שיש ללמוד בכל יום בספר מוסר, כאשר לומדים בכונה נכונה ולא כדי לצטט ווארט מהספר נעשים המדות מתוקנות, אם לא לומדים יום אחד יכולים להתגשם ח"ו, בחורים צריכים לפחד מלהיות אדם גס ומגושם, בחור יודע שיש לו מטרה לבנות את אישיותו, שנשמתו תתגבר וישתנה להיות אדם אחר עם שאיפות אחרות, ממילא מתבונן בלימוד ספר מוסר מה נוגעים לו הדברים למעשה, זו תכלית התורה התפלה והמדות טובות לרומם את האדם.

להתרחק מענינים המזיקים לעדינות הנפש

עד עתה דברנו כיצד זוכים לרוממות וקרבת אלקים, עתה נבאר אלו דברים מרחיקים את האדם מכך, כל דבר שבא מהרחוב מרחיק את הבחור מהמטרה, ב"ה הבחורים בישיבה כולם אהובים וכולם חסידים ואין צורך לדבר מענינים אלו אבל בכל זאת כדאי להזכיר זאת, כהיום תיתכן מציאות שבחור הולך בלבוש חסיד ו למרות זאת רואים עליו שהוא גס, בחור צריך לברוח מלבוש רחובי ולדבר בשפה עדינה בצורה שאינה רחובית.

השכמת הבוקר בחיית ובאופן נעלה

קעת מתחילים זמן חדש עם התחדשות, בחור הנמצא כאן בישיבה יודע - אני מדבר אחרת ומתנהג אחרת, בחור שנמצא כאן ידע שבבוקר קמים מוקדם ומתכוונים לתפלה. בחור עובד ה' קם בבוקר בצורה אחרת, כדאיתא בפרי הארץ (מכתב ה) שהיום יו"ד דיליה שהשעה הראשונה בבוקר צריכה

עמודי אור

הרה"ק רבי ישכר לייב מסלאנימא זצוק"ל

כ"ח ניסן תרפ"ח

בשורות אלו יבואו תולדותיו של צדיק נשגב רועה ישרון קרוש ונשגב, התנא דביה נשיאה של מרן הגה"ק מוה"ר ש מבראהין ז"ע, אשר למרבה הפליאה עד הנה פרם נכתבו תולדותיו בצורה מסודרת. עיקרו של החומר מושתת על הקדמת בנו ונכדו לספר 'ערכי התורה - באהלי יששכר', בתוספת עובדות מאליפות מפי ספרים וסופרים. יבוא על הכרכה הרה"צ ר' שמואל וינברג שלי"מ מסלאנים כ"פ - נצר קודש להרה"ק ר"ל שהיה בעזרתו בעריכת המאמר.

גור אריה יהודה

אורו הפציע בשנת תרל"ג, כבן בכור לאביו הרה"ק ר' שמואל מסלאנימא ז"ע בעמח"ס 'דברי שמואל', בהרה"צ ר' מיכל אהרן זצ"ל בהרה"ק ר' אברהם מסלאנימא ז"ע בעמח"ס 'סוד העבודה' 'באר אברהם' ועוד, ולאמו הרבנית בת הרה"צ ר' אברהם זצ"ל בהרה"ק ר' שלמה לייב מלענטשנא ז"ע. עד היותו כבן אחד עשרה נתגדל והתחנך על ברכי זקינו הגדול בעל יסוד העבודה ז"ע, שהעריכו במאוד וגילה לו חיבה יתירה.

עודו בנערותו וכבר פקע שמו כשמן הטוב והפליא את עין כל רואיו במדותיו התרומיות באצילות נפשו ובפקחותו הרבה. אביו הדברי שמואל היה מרבה ליסוע אל הרה"ק ר' דוד משה מטשורטקוב ז"ע והתקשר עמו כתלמיד לרב, לנסיעותיו אלו צירף לעתים את שני בניו הרכים 'ישכר לייב' ו'אברהם' - מי שנודע לימים כבעל 'בית אברהם', בהזדמנות התבטא הרה"ק מטשורטקוב בפני הדברי שמואל ואמר לו: 'איך בין אייך מקנא מיט אייערע קינדער' - אני מקנא אתכם בבניכם...

היה חביב מאוד כל השנים אצל אביו הקדוש, וכשגדל היה לאיש נהג להיוועץ בו ולשמעו חות דעתו בנידונים שונים שעמדו על הפרק, ואף סמך שתי ידיו עליו ומינהו למנהל ה'חדר' בסלונים. אהבת האב לבנו כה עזה היתה ולשם דבר פני כל, אירע ואחד מחניכי ר"ל הגיע להתלונן לפני הדב"ש כי המנהל ר"ל כביכול דוחה ואינו אוהבו - כשהרקע לתלונה היה שהר"ל מצא לנכון שלצורך חינוכו של המתלונן יש לנהוג בשלב מסוים בשמאל דוחה. אמר לו הדברי שמואל: 'הרי יודע אתה עד כמה אני אוהב את ישכר לייב, האמן לי ישכר לייב אוהב אותך יותר משאני אוהב אותו...'.

בנין ביתו

בהגיעו לפרקו דברו בו נכבדות עם הצדקנית מרת חוה רחל, מגזע היחס היתה ובת קדושים - בתו של מרן הגה"ק רבי שלום מבראהין ז"ע בעל 'משמרת שלום'. ההצעה הנכבדה ועובדת יחוסה אל רבוה"ק מלעכוויטש - קוידניוב מצאה מאוד חן בעיני הדברי שמואל, ששלח את יד ימינו החסיד ר' אברהם מלאך שיסע לבראהין להפגש עם רבי שלום ולדון עמו בהצעת השידוך. נפגשו השנים, דברו ועסקו בדברי תורה וחסידות אל תוך השיחות הקטנות של הלילה. בימים ההם היה המנהג שכאשר מגיעים ממרחק בעסק שידיכים מכניסה המדוברת אל תוך החדר טס ועליו משקה חם וכך יכול האורח לעמוד על טיב ההצעה, ואכן במהלך שעות השיחה התורנית נכנסה לחדר נערה שהגישה כוסות תה ויצאה מהחדר. והיא באשמורת הבוקר ביקש ר' אברהם מלאך להיפרד מרבינו המשמרת שלום ולשוב לסלונים, אמר לו רבינו הלא באתם בשליחות לגבי שידוך ובזה לא עסקנו בכלל וגם את המדוברת טרם ראתם. ענה לו ר' אברהם מלאך אכן ראיתיה כשנכנסה להגיש תה, התנצל רבינו ואמר לו כי משום מה מי שהגישה לפניכם את המשקה היתה האחות הצעירה, נענה השליח החסיד ואמר, די בכך נוכחתי לראות את תהליכות הבית ואת צניעות הבנות ויצאה זו ללמד על זו. נפרד ממנו רבינו לשלום ונתן לו שטר יפוי כח לסגור את השידוך למזל טוב.

שב השליח אל רבו שח לו את כל הקורות עמו ומסר לו את שטר יפוי הכח בסברו שבקרב תשמעו הרנה והצהלה באהלי הצדיקים. אך חולפת שבוע ושבויעים חודש וחדשיים והחסיד - השליח - השדכן משתאה לדעת אימתי יצווה הרבי לשתות לחיים על גמר הענין. והיה כמשלוש חדשים באשמורת בוקר אחד הבהיל הדברי שמואל וציוה לקרות לר' אברהם מלאך ולבנו הבחור ר' ישכר לייב, אלו כמובן מיהרו להגיע אל הבית, אז ציוה הדב"ש להביא משקה ולשתות לחיים על גמר

להיות מיוחדת להשם יתברך, ועכ"פ המחשבה הראשונה ודאי צריכה להיות קדוש לה'. רבש"ע הנני קם כעת ליום חדש שיהא בלתי לה' לבדו וכלשון הפרי הארץ אפילו לא למחשבת עוה"ב, אין בי שום רצון מלבד להתקרב אליך, מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ, איני חפץ בעולם הזה ואף לא בעוה"ב רק להיות דבוק בה', ולאחר מחשבה כזו יכול כל היום להיות כך כדאי שם, אמנם כדי לחיות כך כל המעת לעת צריכים להיות הרבי ר' מענדל"י עצמו, אבל רגע אחד יכולים גם אנחנו להיות כך.

לאחר שקמים מזדריזים ללכת למקוה ונוזהרים לא לשוחח מילה מיותרת קודם התפלה, כך באים לתפלה בהתרוממות ונעמדים להתפלל בחיות, בחור שיושב בתפלה סימן הוא שאין לו שאיפה להתרומם לכך הוא נגש לתפלה בצורה ישנונית, יש לגשת לתפלה מתוך רצון להתרומם, כאן בישיבה מתפללים בקול רם עונים אמן ואי"ר בהתלהבות ובנעימות, ישנוניות טובה למושב זקנים - בקושי בגיל תשעים ושלוש, בחורים שאינם מתפללים ולומדים בהתלהבות - שאינם בוערים בעבודת ה', כעבור מספר שנים נעשים הם מגושמים - ארחי פרחי שאינם שייכים לרוחניות.

בישיבה נעשה בחור אדם נעלה

כאן בישיבה בחורים בעז"ה לא יצאו מגושמים, בחורים שלמדו כאן בישיבה יוכלו להראות עליהם גם כעבור שלשים שנה - הנה אברך זה אף אם לא זכה להיות אברך כולל אבל רואים היכן הוא למד בשנות הבחורות, ראה כיצד הוא מתפלל וכיצד הוא לומד בחיות ובנעימות, הוא כבר מחכה לשעת הלימוד לא כאותם שכאשר המגיד שיעור רק מתחיל באמירת השיעור נרדם על הגמרא, ודאי גם הוא יקבל שכר גדול בשמים על שבא ללמוד תורה אבל זהו לא עבדו, זהו לימוד ללא התלהבות ולא זו התכלית, התכלית היא שנביא בעצמנו רגש פנימי וחיות פנימית בעבודת ה', זהו אימתי הן תמימות בזמן שישאל עושין רצונו של מקום.

הננו באים לישיבה מתוך מטרה לצאת ממנה בחור נעלה, לא לצאת אותו בחור שנכנס, אמנם ישנם בחורים שעדיין אינם מבינים ומרגישים כיצד מתעלים, וכאשר הם שומעים עוד שיחה ועוד שיחה הם מתחזקים מעט מעט עד שמרגישים התעלות, אבל בחור שח"ו אינו רוצה להתעלות הגיע לכאן בטעות, כאן נמצאים רק בחורים שמטרתם להתעלות וכפי שב"ה יש כאן את כל הכלים לכך.

תשועה ברוב יועץ

בחורים יקרים דעו שעבודת ה' היא עבודה גדולה ואינו דבר שנולדים עמו, לכך אין לבחור להתבייש לבקש עזרה בעבודת ה', בדיוק כפי שאדם הנכנס לעבוד במשרד ועדיין אינו מכיר את כל עניני המשרד, אינו מתבייש לשאול מה לעשות עם מסמך זה והיכן לשלוח מכתב זה, כך בחור שנכנס לעבודת ה' עדיין אין לו את כל הידיעות בעבודת ה' ולכך באים לישיבה, ממייל אין לבחור להתבייש לגשת למג"ש או לראש חבורה לשאול כיצד מתחזקים בענין זה וכיצד מתגברים על ענין זה. בחור צריך לערוך חשבון הנפש בלילה קודם שקורא ק"ש - קודם שמקיים בידך אפקיד רוחי, להתבונן כיצד נראה היום, כיצד נראו התורה והתפלה, כיצד השיעורים וכמה חיות היתה לו בעבודת ה', ובאם דבר מה אינו כראוי יבוא וישאל ותשועה ברוב יועץ והבא ליטרה מסייעין בידו.

כתיב (ויקרא י"ב) זאת תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן, אי' בספה"ק ובדברי שלום שאין כתיב ובה אל הכהן אלא והובא, כי אם חפץ להטהר ולהתקרב להשם יתברך - ביום טהרתו, אזי משמים והובא אל הכהן אל הרוחניות והדבקות בהשם יתברך, אין לנו אלא לעשות צעד אחד ואזי משמים מסייעין בידו.

יעזור השם יתברך שיזכו כולם לקנות שאיפות גדולות להיות בני עליה עובדי ה' בפנימיות ולקבל לב טהור, ולהיות מהזוכים לקבל התורה ביום נתינתה עם כל חלקי התורה, כאשר נראה להשם יתברך שהננו אוהבים את התורה ישפיע לנו ידיעת התורה והבנת התורה, שיהא זמן מאיר עם הרבה סיעתא דשמיא.

השידוך למז"ט, ואמר: זקני היסוד העבודה הגיע אלי כעת בחלום וציוה את ברכתו לגמור את השידוך ומשכך לא ארצה עוד להשתנות אפילו שעה אחת.

שמחת הנישואין התקיימה בעיר בראהין, כשאל השמחה הגיעו במיוחד גדולי צדיקי הדור ממשפחות שני הצדדים רמי היחס, בראש המסובים היה מרן אדמו"ר מוהר"א ז"ע - דוד הכלה וכן המון רב של חסידים מחצרות בית קוידניוב סלונים וברעזנא [- מרן מבראהין היה חתן הרה"ק ר' יוסף מברעזנא זצוק"ל נכד הרה"ק ר' אהרן מטשערנאביל].

לאחר שמחת הנישואין, וכנהוג בימים ההם נשאר ר"ל בבראהין והיה סמוך על שולחן חותנו הגדול במשך שנים מספר, כשבכל אותה תקופה יונק ברוחו פי שנים מאורו הגדול של חותנו הצדיק, ומקבל ממנו מתורת אבותיו - רבוה"ק מלעכוויטש - קוידניוב ז"ע.

רבינו מבראהין חייב במיוחד את חתנו זה, והחשיב מאוד את יחסו הרם ואת עובדת היותו נכד לבעל 'סוד העבודה' מסלאנימא שהיה מבני היכלא אצל מרן הר"נ ז"ע בלעכוויטש. לימים הביא שמועה משמו בחיבורו משמרת שלום (ס"ג סק"ב) בתואר 'מחונני הגאון החסיד המקובל מוה"א אברהם מסלאנים ז"ל'.

ויט שכמו לסבול

לאחר שכלו שנות ה'קעסט' ומששב אל בית אביו עסק לפרנסתו במסחר עצים יחד עם אחיו הבית אברהם. הרה"ק ר' יוסף יצחק מליובאוויטש ששלח אף הוא ידו במסחר בימים ההם והזדמן לו להתעסק עמהם התבטא לימים ואמר: 'שני סוחרים עצים קדושים שאלו לא ראיתי בכל פולין...'. סיפר אחד שבנערותו בהיותו כבן עשר שנים נסע לפקוד את חצר קדשו של הדברי שמואל, ובהגיע הלילה נתנו לו חדר למנוחה. באותה העת ישבו האחים הצדיקים בחדר סמוך וערכו חשבונות הנוגעות למסחרם, פנקסי החשבונות היו בארון בחדר שבו נח הילד, ואילו האחים היו זקוקים להם מאוד, כנס ר"ל בלט לחדר לקח את אחד הפנקסים ושב לערוך את החשבון, אולם התברר לו שפנקס זה לא היה הנכון על כן נכנס הוא שוב לחדר והחליפו בפנקס אחר, הילד האורח התרגז ומשיצא ר"ל טרק הילד אחריו את הדלת ונעלה במפתח כדי שלא יוכלו להיכנס יותר. משקם בבוקר הבין הילד את העוול שעשה והיה בטוח שישלמו לו כגמולו בנזיפה הגונה. עודו חושב וחושש פגשו ר"ל ולא אמר לו מאומה ורק פנה אליו בשאלה, אמור נא, כיצד היית מגיב לו ישנתי אני בבית אביך, והיית צריך לערוך חשבונותיך, והייתי נועל הדלת בעדך?! - זו היתה כל ה'תוכחה' ותו לא מדי.

על כס ההנהגה

עם הסתלקות אביו ב"ט שבט תרע"ו נבחר לעמוד בראש החסידים ולשבת על כסא אבותיו בעיר סלונים, ואילו אחיו הצעיר - הבית אברהם והכתר לרבי בעיר ביאליסטוק. בערב ראש השנה תרע"ז - השנה הראשונה לנשיאותם, תלה ר"ל מודעה בכתב ידו בבית מדרשו בסלונים בה כתב כי מי שחפץ לנסוע לביאליסטוק אל אחיו ונמנע ליסוע מפני כבודו אינו מוחל לו...

כיוצא בזה מסופר, כי לאחר הסתלקות הדברי שמואל מונה החסיד ר' ישראל זלמן שליובסקי - משב"ק הדב"ש לחלק את הירושה בין כל היורשים שוה בשוה, בין חפצי הירושה היו זוג תפלין מירושת הרה"ק הר"ר מאניפולי ז"ע. לא ידע ר"ל לשית עצות בנפשו כיצד ולמי יחלק חפץ קדוש זה, לפתע הגיע ר"ל ואמר לו: 'איך מיט די תפלין פון רר"ז האב איך ניט קיין שייכות גיב דאס אוועק פארן ברודער' - לי אין שייכות לתפלין הקדושות של הר"ר העניקים לאחי...

מעשה נוסף מסופר המעיד על ענוותנותו הרבה ושפלותו בעיני עצמו, יום אחד נכנס אחד מחסידיו אל בית מדרשו בשעת בוקר מאוחרת, ולתדהמתו הרבה רואה הוא את הרבי בכבודו ובעצמו רוכן על בור הביוב המצחין ומשחרר סתימה. הרבי הבחין בו וסימן לו בידו על פיו לאמור: שתוק ואל תגלה מאומה. התברר בשבל סכסוך עם השמש לא יהיה מי שיפתח את הסתימה, והרבי, שחשש שהדבר ישמש עילה לפיטורי השמש המסכן, החליט לעשות זאת בעצמו. הרבי הרים אז את ידו השחורה מבור הביוב ואמר: 'דאס איז נקי כפיים - לכל השיטות'...

משעלה על כס ההנהגה, הפיח אמונה ותקוה בנפשות הלאות, חבש פצעים ורפא לבבות שבורים. כתת רגליו מבית לבית ממשפחה למשפחה להגיש עזרה לנצרכים ולרוות את נפשם בדברי עידוד ונוחם. לבינו הרחב אשר הכיל כל אחד מאנשי ומוקדויותי

שקם את הנדכאים ופתח להם צהר חדש לאמונה ובטחון בה' יתברך הרופא לשבורי לב. ביתו אשר דלתותיו היו פתוחין לרווחה, הפך כתובת לכל השרוי במצור ומצוק ומרכז לכל המבקשים נתיב במסילה העולה בית לקל.

כארי יתנשא

מלבד היותו אדמו"ר לעדת חסידי סלונים, שימש כדיין וכבורר ובאומנות זו נחשב למומחה מפורסם ביותר ברחבי ליטא ופולין כולה. שמע פיקחותו וצידוקותו עשו להם כנפים וממרחקים היו באים אליו ומציעים לפניו דיני ממונות מסובכים ביותר. זמן קצר היתה בגלילות סלונים אוטונומיה מסוימת ליהודים, בין השאר הורשו להקים להם מוסדות שיפוטיים עם סמכות חוקית. כמובן שר"ל מונה אז לדיין כשכולם מכירים בגדולתו וישרותו.

מעשה שהיה שהחייב לא השלים עם פסק דינו, והחל מחרף ומגדף. הרי"ל הלך ממקום המשפט לביתו והלה מהלך אחריו בחוצות קריה, וממשיך לקללו בקולי קולות, כמובן שלא פנה אליו ולא השיבו דבר. כך היו מהלכים שניהם - זה בקולו וזה בדומיתו. כשנכנס לביתו פנה לבני ביתו ואמר אף אילו הייתי גוזלו בידים לא היה צריך להקים צעקות וחרפות כאלה, כל שכן שרק חייבתי אותו בדין היה באפשרותו לחשוב שמא הצדק עמי, אם בכל זאת זעק בצורה כזו אין זאת אלא שדלות איומה שוררת בתוך ביתו, ובכן קחו נא עשרים וחמשה רובל והולילו אותם לביתו...

גולת הכותרת בפעילותו העניפה היתה התגיסותו לפעילות נמרצת כנגד גזירת הגיוס שאיימה כחרב המתהפכת מעל ראשו של כל בחור יהודי. צרה נוראה זו אשר המיטה אסון נורא על נפשות רבות וכלתה מנפש ועד בשר על כל אשר נלכד ברשתה לא נתנה לנפשו מנוח ועמדה בראש מעיניו. ר"ל השתמש אז בקשריו הטובים עם רבי השלטון ע"מ להציל כל הניתן להצלה, כן יועץ עזות מחוכמות ע"מ

אזהרה לבעל לב טוב

לא תשנא את אחיך בלבבך (יט, יז).

ר' גרשון ליער היה מיושבי השולחן אצל מרן הס"ק ז"ע ומחשובי החסידים. גבאי צדקה נאמן לטובת מעות ארץ ישראל, בעל צדקה ומכניס אורחים גדול. פעם התאונן בפני מרן הס"ק ז"ע על אחד מעשירי לידא, שעניו צרה באורחים ושולח את כולם אליו על אף היותו בעל יכולת פי כמה ממנו. אמר לו הס"ק ז"ע: 'לא תשנא את אחיך בלבבך, היינו לא תשנא את אחיך, במה שלבבך טוב ממנו'.

כללי וזהירות בהלכות כלאי בגדים

ובגד כלאים שעטנו לא יעלה עליך (יט, יז).

הוצאתו של פשתן שנמצא בבגד צמר מצריכה שימת לב וזהירות רבה. אם יותר חוט אחד או שארית קטנה של חוט, הבגד נשאר באיסורו, לכן ראוי שבעל הבגד עצמו ישיגח על הוצאת העשטנו מבגדו. כאשר רוצים להסיר בד פשתן המשמש כבטנה וכדו', מן הראוי לחתוך בזהירות את כל החוטים שבהם תפור בד הפשתן לבגד ולהוציא את הפשתן בשלמותו, באופן זה קיימת וודאות שלא נשאר מאומה בבגד. כאשר נאלצים לחתוך את הפשתן כדי להוציאו חשוב מאד לבדוק היטב שלא תשאר שארית כל

בינת ישכר - גזרנים מדברי תורתו

... וכתוב לי אם אתה עוד אשטיקיל חסיד או אאלטער בעליבות - מלך זקן וכסיל, ואל תשליכני לעת זקנה. ולזכור כי יש עולם טוב האמיתי, על כן אין לטבוע במי העולם הזה יותר מדי. ולהזכיר את עצמו בעת ישיבה עם חסידים ואנשי מעשה, והתענוג האמיתי באמונה ושמחה און ביינקען נאך דער מיט. ויעזור לו השי"ת להשיג מעט נועם בקצה המטה.

מתוך אגרת לאחד מחסידיו

היה אומר על מאמר חז"ל: כי מרדכי היהודי רצוי לרוב אחיו ולא לכל אחיו מלמד שפירושו ממנו מקצת סנהדרין, ולכאורה יפלא בזמן שמספרים מגדולת מרדכי למה להכניס דרש הנראה שהוא לא לשבח. ואמר אדרבא גם זה הוא לשבח ושפיל לסיפא דקרא: ודובר שלום לכל זרעו - זה גדולתו אף שהיה רצוי רק לרוב אחיו היה דובר שלום לכל זרעו באין הבדל וכמו הצדיקים הגדולים.

ערבי התורה - באהלי ישכר, הקדמה

להשתמש מגזירה נוראה זו. מכל רחבי פולין וליטא הגיעו אליו צעירים נפחדים שנגזר עליהם צו הגיוס הורים מודאגים החוששים לגורל בניהם ולנשמתם הזכה בבקשם את סיועו וברכתו הקדושה ע"מ להיחלץ מצרה צרורה זו. חסידים מספרים כי אצל ר"ל זצ"ל הנס נעשה ממש לטבע בנוגע לגזירה זו שכן דבר יום ביומו נשמעו ספורי מופתים ונסים גלויים מאות ואלפים חילץ הוא והציל מכליון נפשי ופיזי.

היה האדמו"ר ר"ל זצ"ל נערץ לא רק ע"י קהל עדותו וחסידיו אלא על כל בני עירו חסידים כמתנגדים. היה ידיו בלוג של הגאון רבי שבתי יגל זצ"ל ראש ישיבתה הליטאית של סלונים ושימש גם כחבר הנהלת ישיבתו כשהוא מתייעץ עמו בכל סדרי הישיבה ובעציות חנוכיות שהתעוררו מעת לעת, כמו כן היה שולח אליו בחורים אשר היו זקוקים לעידוד וחזוק. חזיון נפרץ בימים ההם רבים מתלמידי הישיבה היו אורחים קבועים בבית מדרשו כשהם עומדים מוקסמים ונפעמים מתפילותיו הזכות והמטהרות ושותים בצמא את דא"ח הנאמרים בדחילו ורחימו בשולחנו הטהור, כמה מהם אף נשרפו והפכו לחסידיו ותלמידי הנהלים ביותר.

פעם שהה ר"ל בפטרבורג הבירה והתאכסן בבית אחד מחסידיו, לקראת יום השבת הגיעו חסידים נוספים לשבת בצילו התענוג והתרוממו בקדושת השבת. בעת הסעודה השלישית כאשר ישבו בצוותא נעצרה פתאום עגלה בסמוך לבית, שני יהודים שהתרחקו רח"ל מהדת נכנסו אל הבית והצטרפו אל הסעודה. היתה זו שעה רוויית התעלות עת רעוא דרעוין בעת ששוררו החסידים בצוותא עם הרבי את הזמר 'אכסוף' נשמע קול בכי העולה מן הירכתיים - שני היהודים פרצו בבכי נרגש ונרעש. את הרבי לא הרשים הבכי הרגעי הזה הוא פנה אל השניים ואמר להם, מעשה במלך שהיה לו סוס צעיר ויפה, אחת לשבוע היה יוצא לרכב עליו להנאות ואילו בשאר הימים היה הסוס עומד בחצר המלך. מתוככי הארמון היו בוקעים תדיר צלילים נפלאים של

מאורי אור

פרשת קדושים באור רבותינו

שהיא מהפשתן בתוככי הבגד. הוצאת חוט פשתן המחבר כפתור לבגד או המחבר שני חלקים בבגד זה לזה כרוכה בטירחה רבה, פרימת התפר חייבת להעשות באופן שגם כל חלקי החוט התפורים בתוככי הבד יוצאו ממנו. רק ע"י בדיקה מדויקת בראיה בוחנת במישוש וכדו', ניתן לוודא שהבגד אגבם נקי משעטנו.

ראוי למסור עבודה זו רק לחייט הידוע כנאמן ומסור שלא יחסוך מאמץ כדי להסיר את כל שאריות הבד ואת כל החוטים האסורים. כמו כן ראוי להחזיר למעבדה בגד שהוצא ממנו הפשתן לפני תפירתו וסגירתו של הבגד כדי לוודא שאגבם הוצאו ממנו כל חוטי הפשתן שהיו בו.

מורינו הגרי"מ ארליך זצ"ל - רב בתי

מדרשונו, תורת הבגד (על הלכות כלאי בגדים, ס"ח)

הצדיקים מריחים ריח מאכלות אסורות

הבדלתם בין הבמה הטהורה לטמאה ולא תשקצו את נפשותיכם וכו' (כ, כה).

שמעתי על הצדיק החסיד ר' ישעיה זיכוויצער זצ"ל אשר האדון רצה לעשות נסיון להצדיק וגידל בחצירו עגל

התזמורת המלכותית מנגינות ערביות ומקסימות השתפכו החוצה וערכו אפילו לאוזני הסוס. כאשר הזקין הסוס ולא יכול עוד לשרת כמקודם מכר אותו המלך למוביל האשפה. והנה באחד הימים עבר המוביל עם סוסו ליד הארמון ולפתע נעצר הסוס, הצלילים המוכרים קול הזמר הערב והמופלא הגיע לאוזניו והוא פשוט התייצב על עומדו בלא לזוז. מוביל האשפה נטל את השוט והצליף על גב הסוס, כשהוא קורא אתה כבר אינך הסוס של המלך היום הנך הסוס של מוליך הזבל בבקשה להמשיך ללכת. הנמשל הנוקב שרצה הרבי להעביר לאותם מחללי שבת נרגשים, עתה לאחר שיצאתם כבר מהיכל המלך מלכו של עולם ובמעשיכם הנכם דומים למובילי אשפה או אפילו לסוסים שלהם מה לכם להתרגש מניגון...

הארי החי

מרום יגיעתו והתקדשותו זכה לעינים צופיות ולהרגשות קדושה, מעשה פלא מסופר כי פעם כשהלך בבוקר לתפילת שחרית לקח עמו את קופסת הטבק והניחה על מקומו, ניגש יהודי אחד ונטל לעצמו מעט מן הטבק. נזף בו ר"ל ואמר הרי ריח רע נודף ממך ואיך העזת ליקח הטבק? אח"כ סיפר הלה לאחד כי אכן הוצרך למקוה ולא הלך.

אחד מבני עיר סלונים - שלא נמנה עדת החסידים סיפר לימים כי בילדותו היה אביו לוקחו מדי שנה בראש השנה - לאחר שסיימו את תפלתם בביהמ"ד העירוני כדי לשמוע איך ר"ל שואג 'המלך', והיה הלה מתאר את ההתעוררות שהיתה שם, וכי בעת אמירת 'המלך' היה ר"ל קופץ ומתרוםם באויר, והיה נראה כמעט שעומד מעל עמוד התפלה.

ברע שכב כארי

ביום רביעי כ"ח בניסן בשעות אחה"צ תקפתו לפתע כאב לב חזק, חתנו רבי יוחנן מלוביצקי האדמו"ר מלעכוויטש [נכד מרן אדמו"ר האמצעי ז"ע] שבדיקו שהה אז בבית נחלץ לעזרתו, תוך כדי הטיפול בו נשמע ר"ל אומר: 'מ'דארף תשובה טוהר' - צריך לשוב בתשובה... ובמילים אלו יצאה נשמתו בטהרה בפתע פתאום.

בעיר סלונים רבתה התאניה והאניה, והוחלט לקיים את הלוייה הרבתית ביום המחר על מנת להמתין לאחיו הצעיר הבית אברהם ולבניו שהתגוררו במרחק. בעיתונות הימים ההם נכתב כי בלוייה השתתפו כארבעת אלפים איש - מספר גבוה בימים ההם יחסית לעיר כמו סלונים.

את מקומו אחריו מילא בנו האדמו"ר רבי אברהם וינברג זצ"ל לימים אדמו"ר מסלונים - ת"א, בנו השני היה הק' הרה"צ ר' אלטר ברוך מרדכי זצ"ל - אברך מופלג ומורם מעם שנקרא ע"ש זקינו מרן אדמו"ר האמצעי ז"ע ונקעה"ש בשנות העזים.

בחבל של חזיר כמה שבועות, ונתן את העגל במתנה להצדיק על חג הפסח ושחט העגל ומלחו בכלי, וכשבאו בחג ליטול את הבשר היה על הבשר והכלי כסוי עבה מקורי עכביש מלמעלה.

ובאתה זוגתו וסיפרה לו, אמר לה דע כי הבשר מריח לי בשר חזיר ואל תגעיי בו. ואחר החג שלח האדון לקרוא לו ואמר לו אמור לי אם היה לך הנאה מבשר העגל אשר שלחתי לך, אמר לו תאמין לי שהוא עומד בכלי ולא טעמתי ממנו כלום כי הכרתי בריח הבשר שאינו ראוי לי. ואל תתמה מזה כי כן איתא בספר חסידים שכמה צדיקים מריחים מריח הבשר. וכן היה התנהגות הרב הגדול הקדוש [- מרן אדמו"ר הזקן ז"ע] זקינו של אדמו"ר [- מוה"ר א] מקיידינאו שקודם כל אכילתו היה מריח את האוכל אשר היה צריך לאכול.

אמונת התחיה לר' משה נתנאל מזעטיל, בארדיטשוב רנ"ז דף ז.

הגלין נדבט
הרב שמוחה סגל ה"ו
בני ברק
לדגל שמחת הולדת בתו למול טוב